

De Belastingdienst stelt vast: alleen nog maar teruggaaf van btw bij een juiste administratie

Instellingen die btw terug willen vragen moeten hun administratie daarop inrichten. Dit is het signaal dat de Belastingdienst afgeeft naar aanleiding van een toegenomen aantal teruggaafverzoeken, door onder andere zorginstellingen. In deze bijdrage schets ik de fiscale achtergrond van de teruggaafverzoeken en ga ik kort in op de nieuwe eisen die de Belastingdienst in dat kader stelt aan de administratie.

Zorginstellingen en btw. Het zijn twee werelden die nog altijd met elkaar botsen. Dit is omdat de btw zorginstellingen wel kent, maar veel zorginstellingen de btw niet. Hoofregel is dat zorginstellingen btw-ondernemer zijn, een btw-administratie moeten voeren, btw over ontvangen vergoedingen verschuldigd zijn en deze btw op aangifte moeten voldoen. Echter, er zijn uitzonderingen op deze hoofregel (de vrijstellingen) en bij zorginstellingen zijn deze uitzonderingen veelal meer de hoofregel.

Bij het opstellen van de huidige btw-wetgeving had de wetgever namelijk al in gedachten dat belastingheffing niet belemmerend mag werken. Een van de aandachtspunten is dat medische verzorging toegankelijk dient te blijven voor particulieren. Daarom zijn enkele zorgvrijstellingen in de wet opgenomen. Zo geldt er een vrijstelling voor de verzorging en verpleging van in instellingen opgenomen personen en een vrijstelling voor gezondheidskundige verzorging van de mens (door aangewezen beroepsbeoefenaren).

Van belang is dat deze vrijstellingen een uitzondering vormen op de hoofregel dat de dienstverlening btw-belast is. Als op bepaalde activiteiten geen vrijstelling 'geplakt' kan worden, dan is de prestatie door een zorginstelling btw-belast. Dat klinkt nadelig, maar dat hoeft het niet altijd te zijn. Het btw-systeem bestaat er namelijk uit dat bij het verrichten van btw-belaste prestaties ook recht bestaat op aan de zorginstelling door derden in rekening te brengen btw (aftrek van voorbelasting). Btw-heffing kan zelfs tot een 'plus'

leiden indien de btw op kosten hoger is dan de btw die verschuldigd is over de vergoedingen.

Het bepalen van het recht op aftrek is in basis heel eenvoudig: als de kosten toerekenbaar zijn aan belaste prestaties dan bestaat volledig recht op aftrek, als kosten gedeeltelijk toerekenbaar zijn aan btw-belaste prestaties dan bestaat gedeeltelijk recht op aftrek. Deze laatste kosten worden aangeduid met gemengde kosten (ook wel algemene kosten genoemd).

Uitzoekwerk loont

Veel zorginstellingen weten inmiddels dat het een groot karwei kan zijn om in beeld te brengen wat nu deze voor aftrek in aanmerking komende btw is. Het gaat daarbij met name om het vaststellen van wat nu gemengde kosten zijn en als dat in beeld is, hoeveel btw er dan drukt op die gemengde kosten. Een van de redenen is dat de btw bij zorginstellingen vaak niet apart wordt geboekt, waardoor de btw die in rekening is gebracht dan afgeleid moet worden uit de administratie. In theorie dient dan per boeking beoordeeld te worden of er btw op drukt en of dit 6 of 19% (en straks 21%) betreft. Daarnaast geldt dat voor elke euro aan btw die in aftrek wordt gebracht een onderliggende factuur in de administratie aanwezig dient te zijn! Kortom: een heel uitzoekwerk. De grote vraag is dan ook of het uitzoekwerk de moeite loont. Dat zal voor btw waarvoor volledig recht op aftrek bestaat al snel het geval zijn. Voor belaste activiteiten bestaat vaak al een aparte administratie c.q. die is vaak op eenvoudige wijze in te richten. Voor gemengde kosten is het percentage recht op aftrek een belangrijke factor of een en ander de moeite loont:

immers, hoe hoger het percentage hoe meer btw er teruggevraagd kan worden. Het percentage recht op aftrek wordt in de praktijk aangeduid met het pro rata (percentage).

Een paar jaar geleden is een zeer gunstige berekening van dit pro rata naar boven gekomen. Het pro rata percentage bleek veel hoger te kunnen zijn dan voorheen voor mogelijk werd gehouden. Deze ontwikkeling maakte het ineens veel lucratiever om een teruggaafverzoek in te dienen bij de Belastingdienst. Zo zijn bij zeer veel (zorg)instellingen trajecten opgestart om de btw op de gemengde kosten uit de administratie te halen en zijn daarvoor teruggaafverzoeken ingediend bij de Belastingdienst. Deze golf aan teruggaafverzoeken heeft ook tot beweging geleid bij de Belastingdienst. Niet alleen werd de Belastingdienst geconfronteerd met zeer veel teruggaafverzoeken, ook zaten daar zeer onzorgvuldige tussen. Zo gebeurt het in de praktijk wel eens dat (abusievelijk) btw teruggevraagd wordt voor btw op kosten, terwijl er in werkelijkheid geen btw aan de zorginstelling in rekening is gebracht. Met andere woorden: de instelling vraagt btw terug die nooit op factuur aan haar in rekening is gebracht (spook-btw?). Een voorbeeld daarvan is btw op huur of btw op verzekeringspremies.

Nieuwe landelijke lijn belastingdienst

Mede als reactie op deze teruggaafverzoeken heeft de Belastingdienst een nieuwe landelijke lijn ingezet. Deze lijn houdt in dat er kritischer met teruggaafverzoeken wordt omgegaan. Daarbij is onder andere de vraag opgekomen wat nu de exacte administratieve voorwaar-

den zijn die de Belastingdienst kan stellen in het kader van het terugvragen van btw. Deze nieuwe lijn heeft tot een voorlopig resultaat geleid. Veel zorginstellingen worden bij het indienen van een teruggaafverzoek geconfronteerd met het verzoek van de Belastingdienst om een zogenoemde vaststellingsovereenkomst te ondertekenen. Het betreft een landelijk door de Belastingdienst verspreide vaststellingsovereenkomst waarin enkele voorwaarden zijn opgenomen ten aanzien van door Belastingdienst te verlenen teruggaven.

In die vaststellingsovereenkomst is onder andere opgenomen dat de belanghebbende (zorginstelling) vanaf 1 januari 2013 'de btw welke aan haar door leveranciers en dienstverrichters in rekening wordt gebracht (...) op zodanig duidelijke en overzichtelijke wijze aantekenen dat daarmee de verschuldigde belasting kan worden vastgesteld'.

Wat deze bepaling nu precies inhoudt wordt er niet bij vermeld. Wel is duidelijk dat als daaraan niet wordt voldaan, de Belastingdienst in ieder geval met ingang van 1 januari 2013 geen btw meer teruggeeft. Of een dergelijke handelwijze door de beugel kan laat ik in het kader van deze bijdrage in het midden. De vraag is nu wel wat de Belastingdienst van u als belastingplichtige verwacht. Op basis van gezond verstand zal er een systeem moeten komen waarbij bij het inboeken van de facturen de btw administratief ingeboekt wordt (bijvoorbeeld door deze apart in te boeken of door een code aan de factuur te hangen). Wij adviseren zorginstellingen die vanaf 2013 nog btw terug willen vragen tijdig maatregelen te nemen bij de inrichting van de administratie! ///

*drs. D. van der Zijden
(Daan) Pricewater-
houseCoopers Belas-
tingadviseurs N.V.*